HET BELANG VAN RISICO-INVENTARISATIE **EN -EVALUATIE VOOR INTERMEDIAIRS**

De Risico-Inventarisatie & -Evaluatie (RI&E) is verplicht voor alle werkgevers. De Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) schrijft daarbij ook een plan van aanpak voor. Intermediairs inventariseren risico's om te komen tot een passend verzekeringspakket. De verplichte RI&E komt hierbij zelden aan bod.Terwijl diverse instanties zoals UWV, arbodiensten, de Inspectie SZW én verzekeraars die verplichting wel stellen in diverse wetgeving, polisvoorwaarden en (garantie)clausules. Het intermediair verzaakt hiermee (onbewust) in de zorgplicht, met alle gevolgen van dien.

De informatieplicht aan de klant over de RI&E valt onder de zorgplicht. Dit vloeit voort uit polisvoorwaarden en (garantie)clausules van verzekeraars. Daarnaast hebben intermediairs te maken met wettelijke zorgplichten zoals de generieke zorgplicht volgens artikel 4:24a van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en andere wetgeving en jurisprudentie. Bij het aangaan en gedurende de looptijd van de verzekering zijn intermediairs daarom verplicht om hun klanten te wijzen op de RI&E-verplichting.

RISICO-INVENTARISATIE & -EVALUATIE

Het opstellen van een RI&E is een wettelijke verplichting voor werkgevers die de gezondheid en veiligheid van het personeel én bezoekers moeten waarborgen. Een RI&E gaat over het herkennen en beheersen van risico's en gevaren. Deze moeten schriftelijk worden vastgelegd en jaarlijks worden geëvalueerd. Daarnaast moet ook een plan van aanpak zijn opgenomen. Daarin staat beschreven welke maatregelen een werkgever gaat nemen en wat de kosten ervan zijn. Maar ook binnen welke termijn de werkgever de geconstateerde risico's en gevaren oplost. Dit plan van aanpak moet (soms) door een gecertificeerde kerndeskundige worden getoetst.

Het intermediair verzaakt (onbewust) in de zorgplicht, met alle gevolgen van dien

HET BELANG VAN RI&E

De RI&E brengt méér voordelen dan enkel het voldoen aan wet- en regelgeving. Uit onderzoek blijkt dat het personeel bij organisaties dat met de RI&E bezig is, meer betrokken is bij het bedrijf. Medewerkers voelen zich over het algemeen prettiger op het werk, waardoor ze langer in dienst blijven. Dit bespaart organisaties al snel 25 procent van een jaarsalaris op het aannemen van nieuw personeel.

Daarnaast hebben organisaties met een RI&E een checklist bij de hand, waarop ze de verplichtingen die de verzekeraar stelt jaarlijks afvinken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de NEN-keuring en de keuring van blusmiddelen. Zodoende kan de RI&E ook een waardevolle tool voor intermediairs zijn.

RISICOMANAGEMENT

RI&E gaat echter verder dan alleen het inventariseren en evalueren van

risico's. Ook het managen van deze risico's is belangrijk. Naast de arbowetgeving zijn er diverse instanties die eisen stellen aan risicomanagement. Denk daarbij aan UWV, arbodiensten en de Inspectie SZW. Maar ook aan verzekeraars die de eisen verwerken in hun polisvoorwaarden of (garantie)clausules zoals aansprakelijkheid, brandverzekeringen voor bedrijven (AVB) en verzekeringen voor verzuim.

ENKELE VOORBEELDEN

Arbowet: bij letselschade met blijvende invaliditeit wordt de Inspectie SZW ingezet en wordt meestal direct gevraagd naar een kopie van de RI&E. Dit gebeurt ook bij reguliere controle. Als de RI&E niet kan worden overgelegd, dan komt de werkgever er tegenwoordig niet meer met een waarschuwing vanaf. De Inspectie SZW deelt direct boetes uit. Het niet hebben van een RI&E betekent een boete van 3.500 euro.

Ook de nieuwe wetgeving voor de arbodiensten verplicht de RI&E. UWV kan een loonsanctie opleggen ter hoogte van een jaarsalaris. Als je daarop de loonfactor 2,4 loslaat kan dat het faillissement van de onderneming betekenen. Als het intermediair de klant niet gewezen heeft op de RI&E-verplichting, zou deze wel eens een flinke claim aan z'n broek kunnen krijgen.

Brandverzekering: er kan een periodieke update van de NEN-certificering stroom vereist zijn in de garantieclausule stroom of blusmiddelen. Als men bijvoorbeeld na een brand constateert dat deze update niet is uitgevoerd, dan keert de verzekeraar niet alleen niets uit, ook de inspectie kan dan een boete opleggen.

Verzekering Aansprakelijkheid voor bedrijven: er kunnen clausules op de verzekering zitten met een verhoogd eigen risico bij letselschade of zelfs weigering van een uitkering wanneer de werkgever zich niet aan de arbowetgeving heeft gehouden of zich niet als een goed werkgever gedraagt (artikel 7:611 BW).

De RI&E verplicht dat werknemers een veiligheidsinstructie krijgen. Stel dat dit niet gebeurd is of dat hij/zij de Nederlandse taal niet goed begrijpt en er vindt een ongeval plaats, waardoor een werknemer langdurig uit de running is of nooit meer kan werken; dan is het heel aannemelijk dat de claim die de werkgever krijgt niet wordt vergoed. Die schade is een optelsom van de kosten van vervanging plus doorbetaling van loon tijdens ziekte.

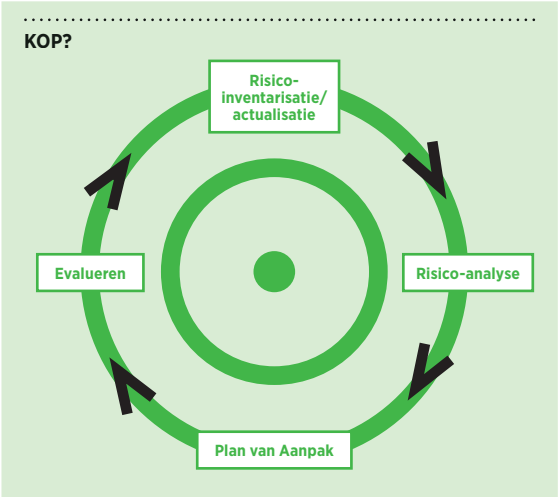

Door de RI&E is er een checklist, waarop de verplichtingen die de verzekeraar stelt jaarlijks worden afgevinkt

TEGENSTRIJDIGHEDEN

Wat veel intermediairs niet weten, is dat de eisen die verschillende instanties stellen elkaar in de praktijk overlappen. Dit leidt nogal eens tot tegenstrijdigheden in verzekeringsclausules en wetgeving. Zowel de verzekeraar als de wetgever stelt bijvoorbeeld eisen aan het aantal brandblussers dat aanwezig moet zijn. Het kan bijvoorbeeld zo zijn, en dit voorbeeld is puur hypothetisch, dat de verzekeraar zegt dat twee brandblussers voldoende zijn. Terwijl het Bouwbesluit voorschrijft dat het er vier moeten zijn en de Arbowet noemt zes brandblussers als vereiste. Als het intermediair dan alleen naar de eis in de verzekeringsclausule kijkt, is dat in de ogen van zowel het Bouwbesluit als de Arbowet onvoldoende. Als er brand uitbreekt, kan dat een organisatie duur komen te staan. Als u in dit soort situaties aan de veilige kant wilt zitten, dan kiest u voor de zwaarste eis. In dit geval zouden er dan zes brandblussers voorhanden moeten zijn. Soms is het zo dat de verzekeraar van alle partijen de zwaarste eis heeft. In dat geval kan de intermediair trachten om met de verzekeraar te onderhandelen over het versoepelen of verlichten van de eis.

De eisen die verschillende instanties stellen, overlappen elkaar in de praktijk

Juist vanwege dit soort overlap en tegenstrijdigheden is de RI&E een handig instrument. Deze zaken komen namelijk bijna altijd automatisch aan het licht bij het opstellen en evalueren van de RI&E. Zo zitten intermediairs zelf een stuk safer. Maar ook de klant is beter voorbereid op mogelijke risico's en de gevolgen daarvan. En alleen als ze weten welke risico's ze lopen, kunnen ze een afgewogen beslissing maken.

DESKUNDIG ADVIES

Toch blijft het voor een intermediair, maar ook voor de klant zelf, moeilijk om in te schatten wat de eerder genoemde instanties precies vereisen.. Er zijn voortdurend actualiteiten op het gebied van wetgeving en jurisprudentie. Daar komt nog bij dat het van het soort bedrijf afhangt of een volledige RI&E vereist is, of dat een inventarisatie van de risico's voldoende is, en of er wel of niet getoetst dient te worden. Een deskundig RI&E-adviseur heeft actuele kennis en weet wat de eisen in een specifiek geval zijn.

Wat intermediairs wel zelf kunnen doen, is zorgen dat ze de zaken zelf in ieder geval goed op orde hebben. Dat betekent dat klanten goed geïnformeerd moeten worden, allereerst over de RI&E-verplichting. Leg dat goed vast in het verplichte gespreksverslag en verwijs desnoods naar een gespecialiseerd bedrijf. Zorg voor een kopie van de RI&E en voeg deze toe aan het dossier. Als u helemaal op safe wilt spelen, stuur dan ook een kopie naar de verzekeraar. Op die manier kan, indien nodig, worden bewezen dat er aan de zorgplicht is voldaan. Daarnaast beperken intermediairs zo de risico's voor zichzelf. Tot slot komt het natuurlijk ook ten goede aan de kwaliteit van de dienstverlening. Redenen genoeg dus voor intermediairs om de RI&E serieus in ogenschouw te nemen. ●

R. (Remy) Grandjean
De auteur is adviseur RI&E bij Risico Consult NL te Beek.